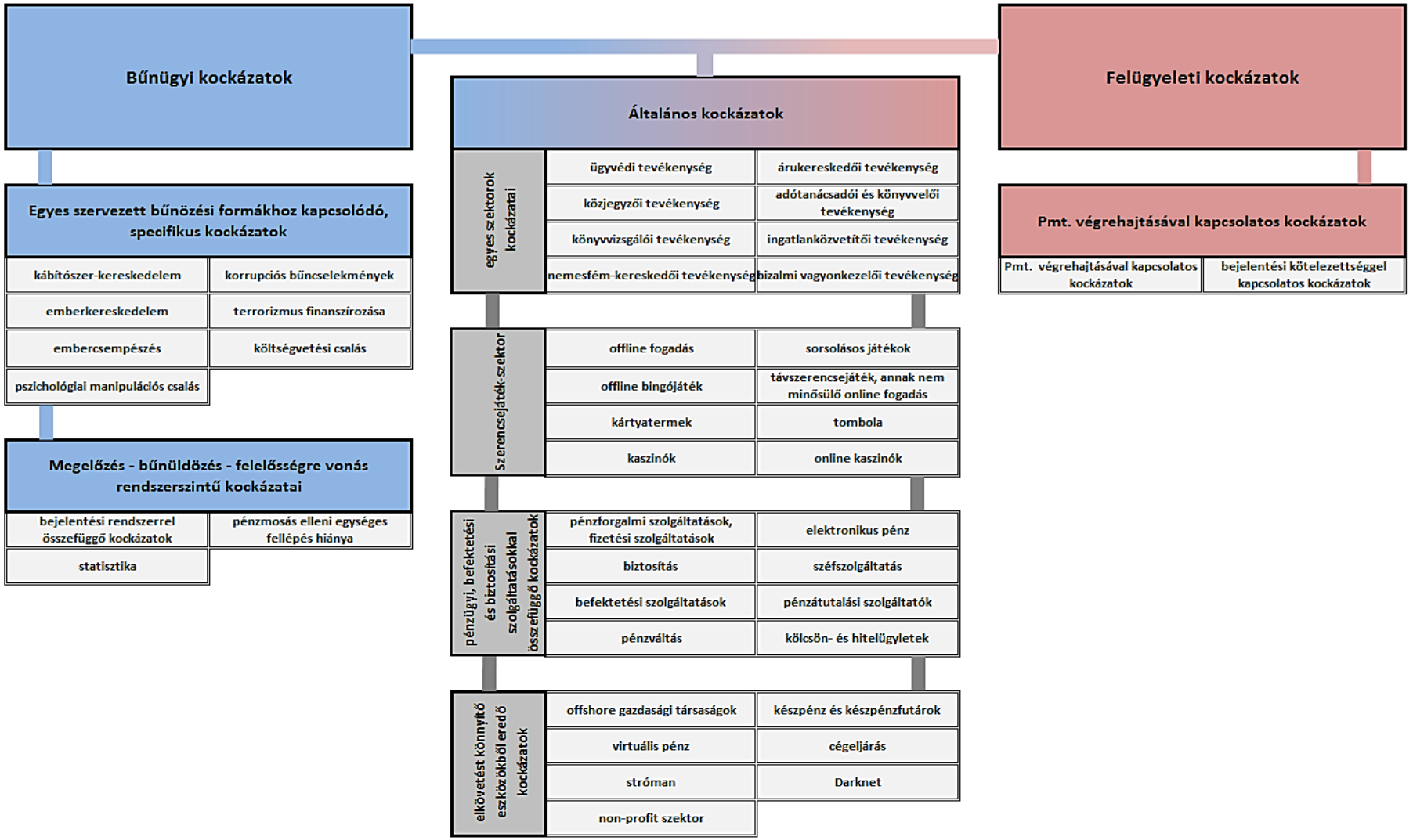
2017.

ÖSSZEFOGLALÓ DOKUMENTUM A PÉNZMOSÁS ÉS A TERRORIZMUS FINANSZÍROZÁSA KOCKÁZATAIRÓL SZÓLÓ NEMZETI KOCKÁZATÉRTÉKELÉS FELÜLVIZSGÁLATÁRÓL

A Nemzeti Kockázatértékelés során vizsgált kockázatok

I. Összefoglaló az azonosított kockázatokról

1. Általánosságban kijelenthető, hogy Magyarország pénzmosással és terrorizmusfinanszírozással összefüggő kockázati kitettsége mérsékelt, a kockázati érték a négyszintű kockázati skála második sávjába helyezhető.

Hangsúlyozandó, hogy az egyes kockázatok és szektorok alacsony kockázati szintje önmagában még nem jelenti, hogy az adott területen nem valósulhat a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása. Hasonlóképpen, a magas kockázati szintből sem következik, hogy az érintett területen rendszeresek lennének a pénzmosási, terrorizmus-finanszírozási cselekmények. Az értékek a belső és külső körülmények, valamint a valószínűség figyelembevételével alapvetően a veszélyeztetettségre és nem feltétlenül konkrét veszélyre utalnak.

2. Pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási szempontból a szerencsejáték-szektor van a legkevesebb kockázatnak kitéve. Az ide tartozó kockázatokat elsősorban a nem jelentős vagy a mérsékelten jelentős szintre sorolja a kockázatértékelés.

A szerencsejáték-szektor kockázati kitettségénél valamivel magasabb szinten kerültek azonosításra az egyes szektorokkal, illetve a pénzügyi, befektetési és biztosítási szolgáltatásokkal, valamint a felügyeleti szervek tapasztalatai alapján értékelt, a pénzmosás elleni jogszabályok végrehajtásával összefüggő kockázatok. Ezek hátterében a kockázatok egymásra gyakorolt hatása áll, mivel a szóban forgó bűncselekmények elkövetéséhez – már csak a törvényben meghatározott tényállási elemeik miatt is – nagy valószínűséggel szükséges lehet a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) hatálya alá tartozó szolgáltatások igénybevétele. Az előbbieknél magasabb kockázati szintet képviselnek az elkövetést könnyítő eszközökből eredő kockázatok. Ebben a csoportban kizárólag olyan kockázatok szerepelnek, amelyek a gyakorlatban (pl.: készpénz) vagy természetüknél fogva (pl.: hatósági felügyelet hiányában a virtuális pénz vagy Darknet) alkalmasak lehetnek bűncselekmények elkövetésére.

A legmagasabb kockázati kitettséggel értelemszerűen a bűnügyi kockázatok, azon belül is az egyes szervezett bűnözési formákhoz kapcsolódó specifikus kockázatok bírnak. Ennek legfőbb indoka, hogy a többi kockázattól eltérően ezen kockázatok nem a megelőzési szempontokra és felhasználhatósági kérdésekre, hanem elsősorban az aktív hatósági fellépést igénylő helyzetekre helyezik a hangsúlyt. Az azonosított esetekben az államnak a már megvalósított jogsérelmek orvoslása érdekében kell fellépnie, a visszaélések miatt megjelenő kockázatokra kell reagálnia.

II. Bevezető

1. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni intézményrendszer célja, hogy hatékonyan megelőzze, valamint megakadályozza a bűncselekmények elkövetéséből származó vagyonok tisztára mosását és fellépjen a terrorizmus támogatása ellen. A bűnözésből származó bevételek eredetének leplezése, valamint a jogszerűen, illetve a jogellenesen szerzett pénzek terrorista célokra való felhasználása veszélyezteti a pénzügyi és a nem-pénzügyi rendszer iránti bizalmat, e rendszerek stabilitását.

Magyarország elkötelezett a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem mellett. A hazai intézményrendszerben a nemzetgazdasági miniszter feladata a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésével és megakadályozásával kapcsolatos hazai és nemzetközi szakmai tevékenység irányítása és koordinációja.

2. A Nemzetgazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NGM) szakmai koordinációja mellett 2015-ben elkészült a Nemzeti Kockázatelemzés, mellyel kapcsolatban a Kormány 2017 júniusában felülvizsgálatot rendelt el.

III. A nemzeti kockázatértékelés előzménye

1. 2015 novemberében a nemzetgazdasági miniszter jóváhagyta az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság 34.1. Pénzmosás Elleni Szabályozási Alcsoport (a továbbiakban: EKTB Alcsoport) által elkészített Nemzeti Kockázatelemzés dokumentumát és az annak mellékletét képező táblázatokat.

A Nemzeti Kockázatelemzés a 2014-2015. közötti időszakot vizsgálta. Annak módszertana alapján a Nemzeti Kockázatelemzés *legalább évente* felülvizsgálatra kerül, melynek elvégzéséért az EKTB Alcsoport a felelős. Az arról készült összefoglaló dokumentum 2016 márciusában vált nyilvánosan elérhetővé az NGM oldalán.

2. Az Európa Tanács Pénzmosás és Terrorizmus-finanszírozás Elleni Szakértői Bizottsága (*Moneyval*)[1] az OECD mellett működő Pénzügyi Akciócsoport (*FATF*[2]) új ajánlásai és metodológiája alapján *2015-2016. során folytatta le Magyarország pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi- és intézményrendszerének vizsgálatát*.

A Moneyval országjelentésben megfogalmazott ajánlások számos javaslatot fogalmaztak meg a 2015-ben elkészült Nemzeti Kockázatelemzéssel kapcsolatban.

3. *A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló 2015. május 20-i 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv* (a

[1] Az Európa Tanács Pénzmosás és Terrorizmus-finanszírozás Elleni Szakértői Bizottsága (Moneyval) működésének célja a tagországai pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni rendszerének, jogalkotásának, gyakorlatának, intézkedéseinek vizsgálata, értékelése, ezen intézkedések fejlesztésének, harmonizálásának elősegítése, továbbá a nemzetközi együttműködés erősítése. A Moneyval koordinálásával végrehajtott (rendszeres kölcsönös) országértékelések elsősorban arra irányulnak, hogy felmérjék a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem jegyében született nemzetközi sztenderdek hazai végrehajtását és érvényesülését, mind a jogszabályok, mind az intézmények, illetve a piaci szereplők tekintetében.

[2] Az FATF a pénzmosás elleni nemzetközi küzdelem terén a legfontosabb sztenderd-alkotó: 2012-ben publikálta új 40 ajánlását (kötelezően végrehajtandó sztenderdek).

továbbiakban: **Irányelv**) – implementálva az FATF 40 új ajánlását – a 7. cikkében előírja a *tagállamok* számára *egy* olyan *mechanizmus* kialakításának kötelezettségét, amely a tagállamot érintő pénzmosási és terrorizmus-finanszírozási kockázatokat, valamint az ezekkel kapcsolatos adatvédelmi problémákat tárja fel, értékeli, értelmezi és enyhíti.

Az Irányelv 6. cikke alapján a tagállamok mellett az Európai Unió Bizottsága is köteles értékelést készíteni a határokon átnyúló tevékenységekhez kapcsolódó és a belső piacot érintő pénzmosási és terrorizmus-finanszírozási kockázatokról [szupranacionális kockázatértékelés – supranational risk assesment (a továbbiakban: SNRA)]. A tagállamoknak a saját kockázatértékelésüket az SNRA-tól függetlenül kell elkészíteniük, azonban figyelembe kell venniük annak eredményeit.

4. A fentiek következtében szükségessé vált a 2015-ben elkészített *Nemzeti Kockázatelemzés felülvizsgálata*: új módszertan meghatározása, a munkához szükséges munkacsoportok felállítása, a felelősök kijelölése, továbbá *kormányzati szintű koordinált kockázatkezelési eljárások meghatározása* (ennek következményeként esetlegesen a hazai jogszabályok, eljárások és intézményrendszer felülvizsgálata és módosítása). Ennek érdekében a Kormány a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni nemzeti kockázatértékelésről szóló intézkedési tervről szóló 1333/2017. (VI. 9.) Korm. határozatban (továbbiakban: Korm. határozat) kijelölte a nemzeti kockázatértékelés felülvizsgálatáért felelős minisztereket, meghatározta a bevonandó szervek körét, valamint felkérte együttműködésre az egyéb érintett hatóságokat.

IV. A nemzeti kockázatértékelés célja

A nemzeti kockázatértékelés számos közvetett és közvetlen céllal rendelkezik.

a) Nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelés (közvetett célok)

1. Az Irányelv 7. cikke alapján a tagállamoknak megfelelő lépéseket kell tenniük az őket érintő pénzmosási és terrorizmus-finanszírozási kockázatok, valamint az ezekkel kapcsolatos adatvédelmi problémák feltárása, értékelése, értelmezése és enyhítése érdekében.

2. Az FATF 2012-ben kibocsátott 40 új ajánlásának 1. ajánlása alapján is szükséges az országoknak azonosítania, megvizsgálnia és megértenie a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása kockázatait. Az ajánlás előírja, hogy szükséges egy olyan hatóság kijelölése vagy eljárásrend kialakítása, amely felelős a kockázatértékelés koordinálásáért és naprakészen tartásáért, valamint a források alkalmazásáért. Ahogy az fentebb részletezésre került, az FATF ajánlásainak való megfelelést Magyarország esetében a Moneyval vizsgálta és vizsgálja.

A Moneyval az országjelentésében számos javaslatot fogalmazott meg a Nemzeti Kockázatelemzéssel kapcsolatban, így a felülvizsgálat közvetett célja a Moneyval által tett ajánlásoknak való megfelelés is.

b) Közvetlen célok

A nemzeti kockázatértékelés közvetlen célja az FATF 1. ajánlásához tartozó értelmező rendelkezést követve három további pontra osztható, amelyek között szoros kapcsolat van:

3. Közvetlen cél, hogy a döntéshozók, politikaformálók megismerjék a kockázatokat az azokat megalapozó fenyegetések és sebezhető pontok beazonosításával, szembenézzenek azokkal és ezáltal a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet szolgáló rezsim megerősítése érdekében a szükséges intézkedéseket (jogszabály-módosítás, képzés, fejlesztés stb.) megtegyék.

Ennek keretében indokolt megemlíteni, hogy ***a nemzetközi szervezetek új alapokra helyezik a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet. Mind az FATF, mind az Irányelv*** *kockázatérzékenységi alapú* (risk-based approach; RBA) *eljárások* alkalmazását írja elő, továbbá elvárják, hogy az alkalmazott eljárások *arányosak* és *összhangban állóak legyenek* a kockázatértékelésben azonosított kockázatok mértékével. A nemzetközi elvárásoknak eleget téve az új – 2017. június 26-tól hatályos – a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) kiszélesíti az RBA alkalmazását a szolgáltatók, a felügyeletet ellátó szervek és a pénzügyi információs egység [financial intelligence unit (a továbbiakban: FIU)] szintjén.

4. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni rezsimben érintett hatóságok erőforrásainak végességére tekintettel a nemzeti kockázatértékelés segítséget nyújt a hatóságok erőforrásainak megfelelő allokálásához is, amelyet az Irányelv szintén rögzít.

5. A nemzeti kockázatértékelés célja továbbá, hogy a nemzetközi követelményeknek megfelelően egy olyan ismeretanyag álljon a pénzügyi és a nem pénzügyi szolgáltatók rendelkezésére, amely alapján a szolgáltatók a saját – tevékenységi körülményeiken alapuló – specifikus kockázatértékelésük elkészítése során a nemzeti szinten azonosított kockázatokat figyelembe tudják venni.

V. A kockázatértékelés és felülvizsgálatának mechanizmusa

1. A nemzeti kockázatértékelés és felülvizsgálat mechanizmusának lényegi elemeit a Korm. határozat határozza meg, eleget téve az FATF által és az Irányelvben megfogalmazott kötelezettségeknek.

A Korm. határozat kijelöli az egyes feladatokért főfelelős minisztereket, a feladatok végrehajtásában való közreműködésért felelős minisztereket, valamint felkéri a központi államigazgatási rendszeren kívüli érintett szerveket.

A Korm. határozat 2. pontja alapján a nemzetgazdasági miniszter (ellátva a szakmai koordinációt) az érintett miniszterek, valamint EKTB Alcsoport bevonásával vizsgálja felül a 2015 decemberében jóváhagyott nemzeti kockázatértékelést.

A felülvizsgálat keretében elvégzendő feladatokért – amelyek közül a Korm. határozat a munkacsoportok felállítását, illetve a kockázatkezelést külön kiemeli – való főfelelősség viszont a nemzetgazdasági miniszter és a belügyminiszter között megoszlik.

2. A Korm. határozat 3. pontjának megfelelően a Belügyminisztérium hívta össze és vezette a **bűnügyi munkacsoportot**, melyben a társelnöki feladatokat az NGM látta el.

A bűnügyi munkacsoport a bűnmegelőzési, a bűnfelderítési, bűnüldözői, vádemelési és ítélkezési gyakorlati tapasztalatok alapján leszűrhető, a pénzmosással és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos kockázatokat tárta fel és értékelte, különös tekintettel azon kockázatokra, amelyek lehetővé teszik az adott bűncselekmény elkövetését, illetve megnehezítik a megelőzést, a felderítést, a nyomozást, a vádemelést és az ítélethozatalt.

A bűnügyi munkacsoportban részt vevő szervek:

- *Belügyminisztérium;*

- *Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK);*
- *Terrorelhárítási Központ;*
- *Nemzeti Védelmi Szolgálat;*
  - *Nemzetgazdasági Minisztérium;*
  - *Nemzeti Adó- és Vámhivatal;*
    - *Bűnügyi Főigazgatóság;*
    - *Központi Irányítás – Pénzmosás és Terrorizmus Finanszírozás Elleni Iroda;*
  - *Nemzetbiztonsági szolgálatok;*
    - *Információs Hivatal;*
    - *Alkotmányvédelmi Hivatal;*
    - *Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, valamint*
    - *Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ.*
  - *Külgazdasági és Külügyminisztérium;*
  - *Emberi Erőforrások Minisztériuma;*
  - *Igazságügyi Minisztérium;*
  - *Legfőbb Ügyészég;*
  - *Országos Bírósági Hivatal.*

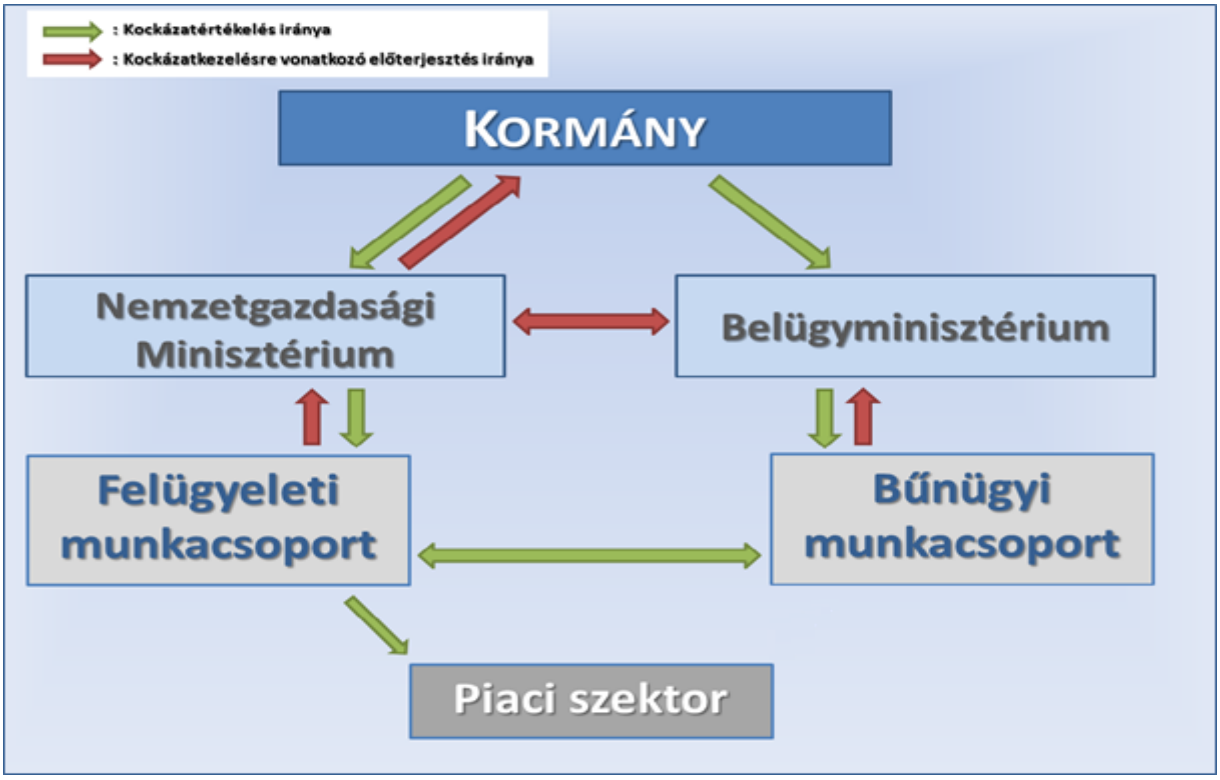
3. A Korm. határozat 4. pontjának megfelelően az NGM hívta össze és vezette a **felügyeleti munkacsoportot**, melyben a társelnöki feladatokat a Magyar Nemzeti Bank látta el.

A felügyeleti munkacsoport feladata a Pmt.-ben meghatározott felügyelet ellátásával, illetve a felügyelt szektorral kapcsolatos specifikus kockázatok feltárása és értékelése volt.

A felügyeleti munkacsoportban részt vevő hatóságok/szervek:

- *Nemzetgazdasági Minisztérium*
- *EKTB Alcsoport;*
- *Magyar Nemzeti Bank;*
- *Magyar Országos Közjegyzői Kamara;*
- *Magyar Könyvvizsgálói Kamara;*
- *Magyar Ügyvédi Kamara;*
- *Nemzeti Adó- és Vámhivatal*
  - *Központi Irányítás*
    - *Pénzmosás Elleni Információs Iroda (mint FIU és mint felügyelet egyaránt);*
    - *Szerencsejáték-felügyeleti Főosztály (később: Szerencsejáték Felügyelet)*
- *Budapest Főváros Kormányhivatala; Kereskedelemi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztály – Nemesfémhitelesítési és Pénzmosás Felügyeleti Osztály és Haditechnikai Osztály*

4. A Korm. határozat 5. pontja alapján a nemzetgazdasági miniszter felelős – a belügyminiszter, a külgazdasági és külügyminiszter, az igazságügyi miniszter és az emberi erőforrások minisztere bevonásával – a kockázatértékelés eredményein alapuló olyan előterjesztés benyújtásáért, amely tartalmazza a kockázatok kezeléséhez esetlegesen szükséges jogszabály-módosítási javaslatokat, valamint egyéb, jogalkotást nem igénylő intézkedéseket.

5. A kockázatértékelés a nemzetközi követelmények előírásai alapján folyamatos feladat.

Az FATF és az Irányelv alapján a tagállamok kötelesek a nemzeti kockázatértékelés naprakészen tartására, folyamatos felülvizsgálatára.

A nemzeti kockázatértékelés felülvizsgálatának szükségességéről az EKTB Alcsoport évente dönt. Amennyiben terrorizmus finanszírozása kapcsán vagy egyéb gyakorlati tapasztalatok alapján komoly, eddig nem tárgyalt kockázat merülne fel, akkor az soron kívül megvitatásra és beépítésre kerülhet a kockázatértékelésbe. Azonban a kockázatkezelés felülvizsgálatára az EKTB Alcsoport döntésétől függetlenül **minden harmadik évben** kötelezően sor kerül.

6. A munkacsoportokban a fent meghatározott szervek által delegált képviselők vesznek részt.

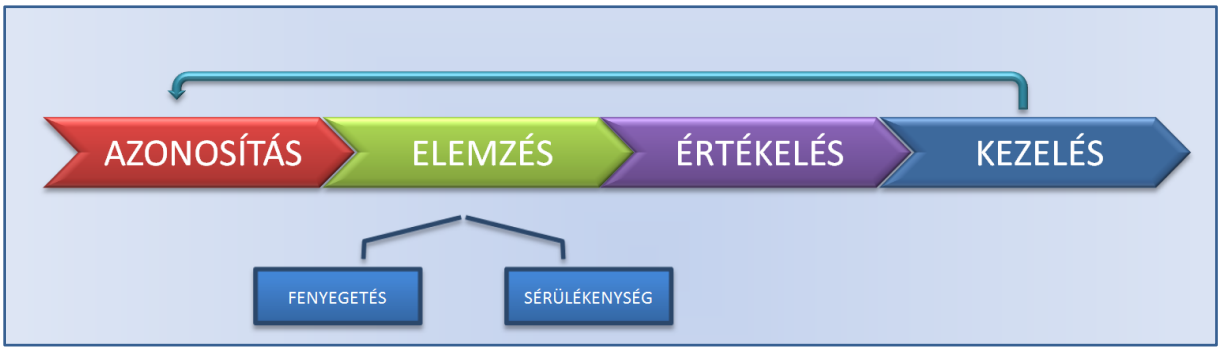
7. A szolgáltatók tájékoztatása a nemzeti kockázatértékelés közvetlen céljaként került meghatározásra.

Tekintettel arra, hogy a nemzeti kockázatértékelés bizalmas információkat tartalmaz, a szolgáltatók a kockázatértékelés – a megértést és a célt nem veszélyeztető mértékben – csökkentett tartalmát ismerhetik meg. A megismerés lehetőségéről, egyéb feltételeiről (pl.: titoktartási kötelezettség; stb.) a felügyeletet ellátó szervek adnak tájékoztatást.

VI. A kockázatértékelés és felülvizsgálatának módszertana

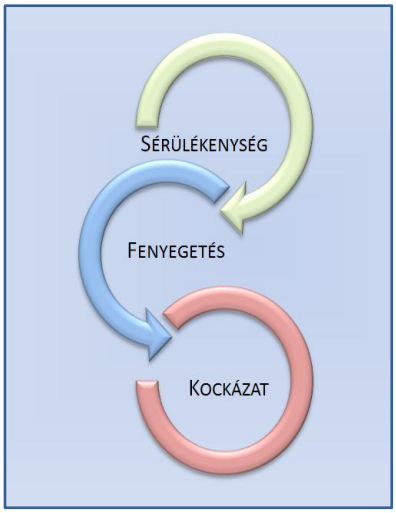
1. A kockázatértékelés menetrendje:

1. a kockázatok azonosítása, behatárolást elősegítő rövid leírása;
2. a kockázatok elemzése fenyegetés és sérülékenység szempontjából;
3. a kockázatok értékelése a kockázatok szintjeinek meghatározásával és
4. a kockázatok kezelésére vonatkozó javaslattétel.

2. A kockázat fogalma

A kockázat a sérülékenységet kihasználó fenyegetés.

A **fenyegetés** egy olyan külső körülmény, vagyis személy vagy személyek, tárgy, szolgáltatás vagy cselekmény, amely az állam, a társadalom, a gazdaság tisztaságába és átláthatóságába vetett társadalmi érdek megkárosítására képes. Fenyegetésnek minősülnek a pénzmosáshoz és a terrorizmus finanszírozásához kapcsolódó elkövetési magatartások megvalósítását megkönnyítő, a bűnmegelőzést, felderítést és bűnüldözést megnehezítő körülmények. A pénzmosási kockázatok vonatkozásában külön hangsúlyozni szükséges, hogy a kapcsolódó alapbűncselekmények szintén fenyegetési faktorok lehetnek. Felügyeleti szempontból elsősorban szolgáltatások, tárgyak minősülhetnek fenyegetésnek.

Ezzel szemben **a sérülékenység** a szektorban lévő belső körülmény, amelynek jelenléte vagy adott esetben hiánya hozzájárul ahhoz, hogy a fenyegetés megvalósuljon. Sérülékenység lehet maga a jogszabály vagy annak nem megfelelő végrehajtása, a tudatosság szintje vagy a szektor általános jellemzői. Sérülékenység az információhiány is.

Egy kockázathoz több fenyegetés és ahhoz képest akár különböző számú, több sérülékenység is tartozhat. Ebből következik, hogy a kockázatok kezelése is több intézkedést igényelhet.

3. A kockázat azonosítása és a behatárolást elősegítő rövid leírása

A kockázatértékelés első lépéseként került sor a kockázatok listaszerű azonosítására és rövid leírására, melynek célja a szakértői munka elindítása volt.

Az alábbi kockázatok vizsgálata történt meg az **azonosítás** keretében:

- szupranacionális kockázatértékelésben értékelt releváns kockázatok;
- a 2015 decemberében elfogadott Nemzeti Kockázatelemzés által azonosított kockázatok;
- a Pmt. tárgyalása során beazonosított, az NRA keretén belül megvizsgálandó kockázatok, valamint
- Magyarország ötödik körös országvizsgálata során a Moneyval által feltárt hiányosságok.

4. A kockázatok elemzése

A kockázatok elemzése a fenyegetési és sérülékenységi faktorok vizsgálatával történt.

A kockázatok elemzése során cél volt a rendelkezésre álló valamennyi kvantitatív és kvalitatív információ *(felügyeletet ellátó szervek, bűnüldöző hatóságok tapasztalatai, esettanulmányok, statisztikák)* felhasználása.

A fenyegetések elemzése keretében bemutatásra került, hogy a bűnelkövetők milyen szinten képesek, illetve hajlamosak kiaknázni a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása kockázataiban rejlő lehetőségeket – többek között – az alábbi szempontok szerint:

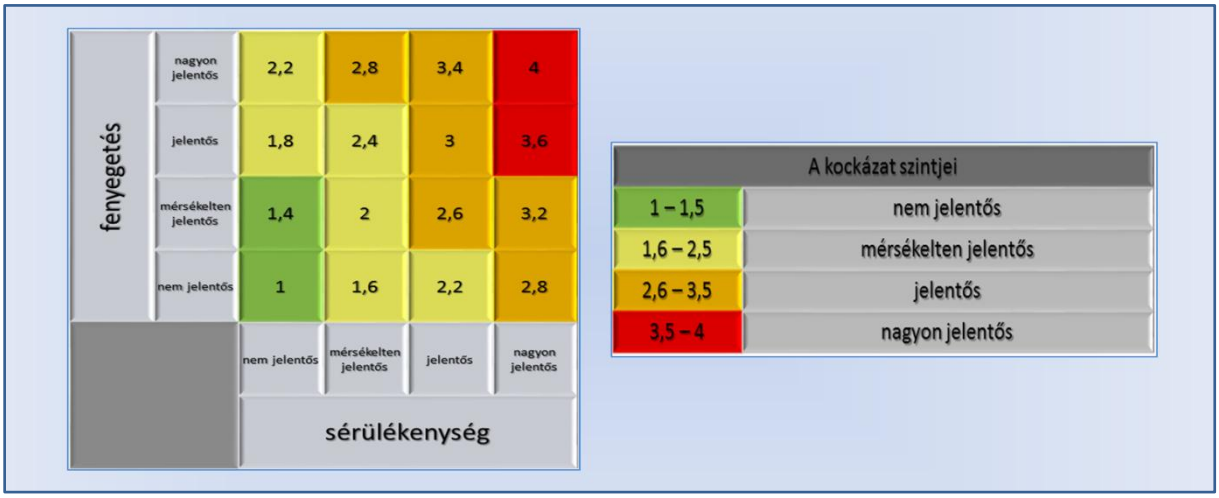
- megvalósítással összefüggő szándék/hajlamosság, valószínűség;
- elérhetőség (költségtényező, biztonsággal kapcsolatos kérdések);
- a bűnelkövetők elkövetési képessége (igényelt tudás, technikai képzettség, tervezés szintjei);
- szolgáltatás, ügyfelek, csatornák, földrajzi elhelyezkedés vizsgálata;
- ellenőrizhetőséggel kapcsolatos kérdések;
- reakcióidő a megelőzés és az üldözés vonatkozásában, stb.

A sérülékenységek vizsgálata többek között az érintett terület kockázati kitettségére, a kockázatokat csökkentő, már alkalmazott garanciák/safeguards (jogszabályok, eljárások, módszerek) és azok hatékonyságának, vagy esetlegesen a garanciák hiányának és a tudatosságnak az értékelésére fókuszált.

5. A kockázatok értékelése

A kockázatok értékelésére önmagukban és összességében került sor. Önmagukban az értékelés a fenyegetési és sérülékenységi faktorok kielemzésével, az azokból levont következtetéssel, külön a fenyegetési és külön a sérülékenységi faktor szintjének vizsgálatával történt. A fenyegetés és a sérülékenység (1) nem jelentős, (2) mérsékelten jelentős, (3) jelentős és (4) nagyon jelentős szinteken került meghatározásra. Összességében az értékelés pedig az egyenként kapott eredmények arányosításával, egymáshoz viszonyításával történt.

A kockázat végleges szintjét a fenyegetési és a sérülékenységi faktorok kombinációja adta meg. A fenyegetés 40%-os, míg a sérülékenység 60%-os súllyal bírt.

VII. A kockázatok kezelése

1. A kockázatok kezelése az FATF és az Irányelv alapján is a kockázatértékelés szerves része. A Moneyval az általa azonosított hiányosságok közül külön kiemelte a kockázatok kezelésével kapcsolatos együttes és tervezett fellépést. A Korm. határozat 5. pontja többek között erre is reflektál.

2. A kockázatok kezelése is az RBA-ra épül. Az FATF első ajánlása is az RBA kötelezettségét írja elő, mert azzal biztosítható a leghatékonyabban az azonosított kockázatok megfelelő kezelése. Az Irányelv preambulumának 22. bekezdése szerint a kockázatok nem minden esetben ugyanolyan mértékűek, ezért teljes körű és tényeken alapuló, célzott RBA-t kell alkalmazni a kockázatok célzottabb kezelése érdekében.

3. **Az azonosított kockázatok kezelése:**

Az azonosított kockázatok kezelése három szinten valósul meg:

1. a magyar pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogrendszer és intézményrendszer szintjén (pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogrendszer hatálya);
2. a felügyeletet ellátó szervek szintjén;
3. a Pmt. hatálya alá tartozó pénzügyi és nem pénzügyi szolgáltatók szintjén.

4. A kockázatkezelés közvetett módjai

A kockázatok közvetett módú kezelése a fent megjelölt 2., illetve 3. szinten történik. Ahogy az a különböző célok kifejtésénél már említésre került, a kockázatértékelés eredményét mind a felügyeletet ellátó szervek, mind a szolgáltatók felhasználják. Így – tekintettel arra, hogy a magasabb kockázatok kiemelt jelentőséggel bírnak majd – a felügyeleti szervek kockázatalapú felügyeleti eljárásaiban, illetve a szolgáltatók az előírt kötelezettségeiket a kockázatértékelés eredményének figyelembevételével valósítják meg, a kockázatok kezelésére már ezeken a szinteken is sor kerül, mégpedig közvetett módon.

5. A kockázatkezelés közvetlen módjai

A Korm. határozat 5. pontja felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy készítsen a nemzeti kockázatértékelés eredményéről egy olyan előterjesztést, amely tartalmazza a szükséges jogalkotási és nem jogalkotási eszközöket.

Az előterjesztés a fent megjelölt kockázatkezelés 1. szintje, amely közvetlen és közvetett hatással bír a 2. és a 3. kockázatkezelési szintre.

Az 1. pontban részletezett RBA figyelembevételével a kockázatkezelés ezen a szinten három módon történhet:

1. ***elfogadás***
   - kizárólag „nem jelentős” kockázati szinten azonosított kockázatok esetén lehetséges;
   - az elfogadás során a kockázatok kezelésére – folyamatos ellenőrzésük mellett – sem rövidtávon, sem hosszútávon nem kerül sor;
   - a „nem jelentős” kockázat nem eredményezi az ügyfél-átvilágítás valamennyi elemének mellőzését a kockázatalapú eljárások keretein belül.
2. ***csökkentés***
   - reaktív módszer, amely a kockázatok által okozott negatív hatások csökkentésére fókuszál;
   - a kockázatok teljes egészében nem szűnnek meg, bizonyos mértékben azokkal továbbra is számolni kell, ugyanakkor a kockázatalapú eljárások hatékony alkalmazása esetén a fennmaradó kockázatok elfogadására kerül sor;
   - ezek a megoldások jogszabályalkotás útján és egyéb technikák (pl. erőforrások allokálása; a tudatosság növelése; képzések, konzultációk biztosítása a hatóságok és

a szolgáltatók részére; módszertanok elkészítése és rendelkezésre bocsátása; technikai fejlesztések, beruházások; statisztikai adatgyűjtés és arra vonatkozó módszertan felülvizsgálata, módosítása) alkalmazásával biztosíthatóak.

3. megelőzés vagy elkerülés

- proaktív módszer, amely a kockázat kialakulásához vezető okokat szünteti meg;
- olyan megoldást biztosító kockázatkezelési eljárás, amellyel a kockázat teljes egészében megszüntethető, a későbbiekben a kockázattal számolni nem kell;
- ezek a megoldások jogszabályalkotás útján és a 2. pontban felsorolt egyéb technikák alkalmazásával biztosíthatóak.